

FRA:n lehdistötiedote
Wien, 6. huhtikuuta 2018

Monien EU:n romanien elinolot muistuttavat oloja maailman köyhimmässä maissa

EU:n alueella asuvat romanit kohtaavat jokapäiväisessä elämässään perustavanlaatuisia haasteita. Niitä ovat huonot hygieniolot, nälkä tai nuorisotyöttömyys. Tämä ilmenee perusoikeusviraston viimeisimmästä raportista. Siinä nousee esiin jatkuva eriarvoisuus, josta on ollut pitkään vakavaa haittaa romaneille monissa maissa Euroopassa, joka on yksi maailman rikkaimpia alueita.

”Romanivastaisuus aina syrjinnästä viharikoksiin lietsoo romaneja eristävästä kierrettä. Näin he jäävät yhteiskunnan ulkopuolelle ja tulevat kohdeksi stereotyyppisesti, mitä ei voi hyväksyä”, toteaa viraston johtaja [Michael O’Flaherty](#). ”Tämä kierre on katkaistava. Miksei aloitettaisi ilmeisimmästä asiasta ja varmisteta, että kaikilla romaneilla on samat mahdollisuudet kuin muilla EU:n kansalaisilla.”

Raportin [A persisting concern: anti-Gypsyism as a barrier to Roma inclusion](#) mukaan jäsenvaltiot – tähänastisista pyrkimyksistä huolimatta – eivät ole vielä saavuttaneet suurinta osaa integrointitavoitteistaan. Ne ovat keskeinen osa [EU:n vuoden 2011 romanien integrointumista edistäviä kansallisia strategioita koskevaa puitekehystä](#).

Eriytyisiä huolenaiheita:

- **Romanivastaisuus** on yleistä – joka kolmas romani on kokenut häirintää. Jäsenvaltioiden on tunnistettava romanivastaisuus ja valvottava sitä sekä ryhdyttävä tehokkaisiin toimenpiteisiin viharikosten ja vihapuheen torjumiseksi.
- EU:n romanien **elinolot** eivät ole muuttuneet paljoakaan vuosina 2011–2016: 80 % romaneista elää köyhyysriskirajalla, kun EU:n väestön keskiarvo on 17 %. 30 % romaneista asuu vesijohdottomassa taloudessa. Juomaveden saanti on usein samalla tasolla kuin Ghanassa tai Nepalissa. Tällaiset elinolot hankaloittavat parannuksia koulutuksessa, terveydessä tai työllisyydessä. Tilanne edellyttää suurempia ponnisteluja köyhyyden vähentämiseksi, esimerkiksi niin, että poistetaan asumisen eriytymistä, parannetaan yleishyödyllisten palvelujen, kuten sähkön ja veden saatavuutta sekä sosiaalista asuntotarjontaa.
- **Koulutus** on kehittynyt joissakin jäsenvaltioissa, mutta puutteita on edelleen. Runsas 50 % pienistä romanilapsista osallistuu varhaiskasvatukseen. Tämä on usein paljon vähemmän kuin samanikäisten ei-romaanilasten osuus. Romanien esikouluun osallistuminen EU:ssa on samalla tasolla kuin Puerto Ricossa. Jäsenvaltioiden tulisi tarjota pääsy korkeatasoiseen koulutukseen, tuettuun opetukseen monien romanilasten keuhkojen elinolojen kompensoimiseksi sekä kohdennettuun tukeen kaikissa koulunkäynnin vaiheissa.
- **Nuorisotyöttömyys:** Työttömien sekä koulutus- tai harjoittelupaikkaa vaille olevien 16–24-vuotiaiden nuorten romanien ja heistä etenkin naisten osuus on korkea valtaväestöön verrattuna. Jäsenvaltioiden on tehostettava työllistymistä, etenkin nuorten romanien työllistymistä, esimerkiksi työpaikkakoulutuksen, työharjoittelumahdollisuuksien ja oppisopimuskoulutuksen kautta. Romanien tulisi myös saada kohdennettua apua oman yrityksen aloittamista varten.

Tämä perusoikeusviraston raportti antaa aineksia keskustelulle romanien osallistamista koskevista jatkotoimenpiteistä EU:ssa; EU:n tämänhetkinen puitekehys päättyy vuonna 2020. Siinä arvioidaan käytössä olevien toimenpiteiden vaikutusta vuosien mittaan. Siinä tarkastellaan myös romanien huono-osaisuuden taustoja maailmanlaajuisesti muihin maihin verrattuna. Tämä auttaa EU:ta ja sen jäsenvaltiota arvioimaan sitoutumistaan Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteisiin.

Lisätietoja: Media@fra.europa.eu / puh. +43 1 580 30 642